

BİR ÖZGÜRLÜK OLARAK YERLEŞME VE SEYAHAT**İnsanlar Neden Yer Değiştirir?**

- ❖ İnsanlar tarih boyunca çeşitli sebeplerle göç etmiş veya yaşam alanlarını değiştirmiştir. Bu değişiklikler geçici veya kalıcı olabilir.
- **Ekonomik Sebepler:** İş bulmak, geçimini sağlamak.
- **Sosyal Sebepler:** Eğitim almak, ailevi nedenler.
- **Dini Sebepler:** İbadet etmek, inanç özgürlüğü.
- **Siyasi Sebepler:** Güvenlik kaygısı, savaşlar.

Bu Hakkımız Güvence Altındadır

- ❖ Yerleşme ve seyahat etmek keyfi bir istek değil, **Anayasal bir haktır.**
- **Anayasa Madde 23:** "Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir."
- Devlet bu hakkı garanti eder ve yasalarla belirlenmiş özel durumlar dışında kimse bu hakkınızı engelleyemez.

Yerleşme Hürriyeti Nedir ve Nasıl Sınırlanır?

- ❖ Bireylerin istedikleri yerde ikamet etme (oturma) hakkıdır.
- **Kalıcı Yerleşme:** Ev satın almak veya kiralamak.
- **Geçici Yerleşme:** Otelde kalmak, yazlığa gitmek.

Yerleşme Hakkımız Hangi Durumlarda Kısıtlanabilir?

- ❖ Devlet aşağıdaki durumlarda yerleşmeyi yasaklayabilir:
 - Suç işlenmesini önlemek.
 - Sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak.
 - Sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek.
 - Kamu mallarını korumak.

YASAK BÖLGELER: Kamu arazilerine, ormanlara, milli parklara ve tarihi sit alanlarına yerleşmek yasaktır.

Güncel Bir Örnek: Kentsel Dönüşüm

Türkiye bir deprem ülkesidir. Can güvenliği, yerleşme özgürlüğünden önce gelir.

Adem GÜNGÖR-Sosyal Bilgiler Öğretmeni

- **Riskli Yapılar:** Ev sahibi olsanız bile, binanız "riskli yapı" ise yıkılabilir.
- Bu durum, sağlıklı kentleşme ve yaşam hakkını korumak için yapılan yasal bir kısıtlamadır.

Seyahat Hürriyeti Nedir ve Nasıl Sınırlanır?

- ❖ **Yasa dışı bir durum olmadıkça, ülke içinde istediğiniz yere, istediğiniz araçla (Uçak, Tren, Gemi, Özel Araç) gitme hakkıdır.** Araç ve zaman seçimi size aittir.

Yurt Dışı Seyahatleri

- **Pasaport:** Vatandaşların yurt dışına çıkmak için kullandığı uluslararası kimlik belgesidir.
- **Vize:** Gidilecek ülkenin makamlarından alınan giriş iznidir.
- **Vatandaşlık Hakkı:** Bir vatandaş sınır dışı edilemez ve yurda girme hakkından yoksun bırakılamaz.

Seyahat Hakkımız Hangi Durumlarda Kısıtlanabilir?

- ❖ Seyahat özgürlüğü keyfi olarak engellenemez, ancak **HÂKİM KARARI** ile kısıtlanabilir.
 - Suç soruşturması veya kovuşturması sebebiyle.
 - Suç işlenmesini önlemek amacıyla.
 - **Bekletilme Sorunu:** Geçerli bir sebep olmadan vatandaşların havalimanı veya yollarda saatlerce bekletilmesi seyahat hürriyetinin ihlalidir.

Olağanüstü Durumlar: Salgın Hastalıklar (COVID-19)

Salgın hastalıklar gibi "Olağanüstü" durumlarda anayasal haklar geçici olarak durdurulabilir.

Örnek: 2020-2021 COVID-19 Salgını.

Amaç: Genel sağlığı korumak.

Tedbirler: Sokağa çıkma yasakları ve şehirler arası seyahat yasakları uygulanmıştır. Örneğin, 2021'de şehirler arası seyahat için E-Devlet'ten izin alma zorunluluğu getirilmiştir.

ÖZGÜRLÜK SINIRSIZ MIDIR?

Hayır, özgürlükler sınırsız değildir. Başkalarının hakları ve kamu düzeni sınırlarımızı belirler.